

Изх. № 22-70/29.11.2022г.

ДО:

Министерски съвет на Република
България

Министерство на финансите на
Република България

На вниманието на:

Г-н Гълъб Донев,
Министър-председател на Република
България

Г-жа Росица Велкова-Желева,
Министър на финансите

Относно:

Представен от Министерство на финансите законопроект за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари, публикуван за обществено обсъждане в портала за обществени консултации на Министерския съвет на 16.11.2022г.

*Уважаеми г-н Министър председател,
Уважаеми г-жо Министър на финансите,*

От Асоциацията на българските застрахователи („АБЗ“) намираме за необходимо да вземем отношение и да изразим позиция по представения за обществено обсъждане на 16.11.2022г. в портала за обществени консултации на МС на РБ проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗИД на ЗМИП), с който се предлага въвеждането на допълнителни мерки за борба с изпирането на пари, с оглед съобразяването с редица стратегически документи и препоръки.

За провеждане на обществените консултации по законопроекта е определен минималния и приложим за изключителни случаи 14-дневен срок по чл. 26, ал.4 от ЗНА, като изтъкнатата причина за това е т. 2 от Решение на НС на РБ от 27.10.22г. (обн. ДВ бр.87/2022г.), предвиждаща ускоряване на процеса на техническа подготовка за приемане на еврото, съгласно Националния план за това. В тази връзка и макар да приемаме необходимостта от предприемането на спешни действия в тази посока считаме, че този съкратен до минимум срок за обществени консултации по законопроекта се явява твърде кратък и не осигурява достатъчна възможност за задължените лица да анализират предлаганите със законопроекта промени, немалка част от които създават допълнителни административни и/или финансови тежести за тях.

Независимо от съкратеното време за анализ, по-долу представяме позицията на Асоциацията по някои от текстовете на законопроекта, формирана въз основа на съгласуваните и обобщени становища на нашите членове-задължени лица по чл. 4 от ЗМИП.

1. Считаме, че се налага да възразим срещу предлагания със законопроекта нов чл.63а от ЗИДЗМИП, съгласно който лицата по чл. 4 следва да уведомяват Агенцията по вписванията,

когато установят несъответствие между събраните от тях данни за действителните собственици на дадено лице по чл. 61, ал. 1 или по чл. 62, ал. 1 от ЗМИП и вписаните в съответния регистър данни за действителните собственици на същото, както и да приложат към уведомлението всички налични документи, относими към несъответствието.

Така предлаганата нова разпоредба на чл. 63а оценяваме като непропорционална и необосновано затрудняваща лицата по чл.4 от ЗМИП, тъй като чрез нея се вменяват прекомерни и крайно нетипични задължения за тях, включващи на практика надзорни функции по отношение на адекватността и съответствието на съдържанието на публични регистри.

Логичното, уместно и приемливо задължение на лицата по чл.4 от ЗМИП е сега съществуващото такова да проверяват събраните от тях данни с тези, налични в публичните регистри и на база на резултатите от тази своя проверка да вземат своите управленски и други решения по отношение на клиентите си, респ. на съответните лица, с които са или влизат в отношения.

В тази връзка считаме, че на лицата по чл. 4, особено ако са частни лица и не са между органите и администрациите, посочени в предлаганата нова ал. 11 на чл. 63 (сегашна ал. 10 на чл. 63), нито би могло, нито би следвало да бъдат вменявани контролни/надзорни функции по отношение на съдържанието на публични регистри, в т.ч. на Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел при Агенцията по вписванията.

Такива частни субекти нито би трябвало, нито биха могли да упражняват такъв вид контрол върху публични регистри, респективно да играят напълно непропорционалната, несъответстваща спрямо техния статут и потенциално силно затруднителна за тях във всякакъв аспект роля на коректор на съдържанието на такива регистри - при това при толкова неясен и определено спорен механизъм, какъвто е уреденият в предлагания нов чл. 63а по отношение на т.нар. „уведомления за несъответствие“.

В тази връзка следва да се изтъкне изрично, че препоръките относно увеличаване на контролните механизми по отношение на информацията за действителните собственици в публичните регистри, отправени в Доклада на MONEYVAL за България, основно са насочени към компетентните органи, институции и администрации в Република България.

Предвид това не би било редно а и не би следвало изпълнението на тези препоръки просто да се прехвърли на лицата по чл.4 от ЗМИП, при това с неprecизието нормативно уреждане на едно толкова непропорционално и неуместно задължение, при това уредено чрез спорна като нормативна логика, механизъм и последици административна процедура.

2. Налага се да възразим и срещу предложените промени в чл. 101, точка 13 и точка 14 от ЗИД на ЗМИП, тъй като те регламентират допълнителни задължение за лицата по чл. 4 за включване във Вътрешните правила по ЗМИП на политики и процедури за проверка при наемане и текуща оценка на служителите в специализираната служба, както и политики и процедури за проверка при наемане и текуща оценка на останалите служители.

В мотивите към предложеният законопроект за ЗИД на ЗМИП тази конкретна промяна не е аргументирана, предвид което остава необосновано и неясно какво налага въвеждането на това допълнително задължение и каква би била реалната полза от него.

В тази връзка следва да се отбележи, че видно от НОР и Доклада за България на MONEYVAL, животозастрахователният сектор е оценен като нискорисков и с добри познания относно мерките срещу изпиране на пари.

Считаме, че това следва да се вземе предвид и че то създава основание изискванията към субектите от този нискорисков сектор да бъдат намалени, а не да бъдат непропорционално увеличавани, при това с толкова затруднителни в административно и финансово отношение нови и допълнителни изисквания.

Застрахователните дружества понастоящем нямат ресурси да извършват въпросните проверки при наемане и текуща оценка, както на служителите в специализираната служба, така и на всички останали служители в тях.

Съответно, в т.ч. с оглед констатациите за нисък риск от изпиране на пари в сектора, не би следвало застрахователите да бъдат непропорционално и ненужно ангажирани да създават такива допълнителни ресурси - това ще представлява за тях сериозна допълнителна административна и финансова тежест, чиято евентуална принадлежна стойност/полза по отношение на редуцирането на риска от изпиране на пари в сектора остава необоснована и твърде спорна.

В тази връзка считаме, че посочените промени в чл. 101, точка 13 и точка 14 от ЗИД на ЗМИП или не следва да бъдат приемани или че поне би трябвало и би било пропорционално и разумно от тяхното приложно поле да бъдат изведени лицата по чл.4, т.5 от ЗМИП, в т.ч. животозастрахователите, доколкото видно от НОР и Доклада за България на MONEYVAL дейността им представлява категорично нисък риск по отношение на изпирането на пари и в нея не са констатирани съществени проблеми.

3. В допълнение и отново във връзка с НОР и констатациите в Доклада за България на MONEYVAL за нисък риск и добри познания в животозастрахователния сектор относно мерките срещу изпиране на пари, предлагаме чрез представения за обсъждане ЗИД на ЗМИП да се въведат допълнителни промени и допълнения в приложимия ЗМИП, съгласно които:

➤ Някои видове застраховки „Живот“ изрично да бъдат изключени от обхвата на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Това са застраховките, при които липсва риск от изпиране на пари или той е минимален, а именно:

✓ Групите и индивидуални застраховки „Живот“ на кредитополучатели, тъй като те служат за обезпечаване на задължения от физически и юридически лица към финансираните ги институции и по тях застрахованите лица не са ползватели(бенефициери) на застрахователната сума при настъпване на застрахователно събитие, тъй като тези договори не предвиждат изплащането на суми при преживяване или откуп на премията.

✓ Групите и индивидуалните рискови застраховки „Живот“, които не съдържат спестовен елемент и не предоставят възможност за откуп на премията. Тези застраховки не предвиждат сума за получаване от ползващото се физическо или юридическо лице при преживяване на срока на договора или откуп на премията, което са теоретичните предпоставки за изпиране на пари. При тези договори отговорността на Застрахователя е единствено при настъпването на смърт, трайно увреждане или друго събитие с чисто рисков характер, което по дефиниция изключва риска от изпиране на пари.

✓ Групите спестовни застраховки „Живот“, които не предоставят възможност за откуп на премията – това са застраховки, сключени от работодател за неговите служители, като в тези случаи единствено застрахованият по договора има активни правомощия да променя ползващото лице, да внася допълнителни суми или да заяви изплащането на застрахователна сума при преживяването на определен срок от застрахованите лица. Предвид това, застрахованите лица по договора не могат да ползват права, които да породят риск от изпирането на пари, тъй като застрахованият и застрахованият са различни лица.

Считаме, че по отношение на горепосочените видове застраховки липсва реален риск от изпиране на пари, което се обуславя от изложеното по-горе. Предвид това считаме, че изключването на посочените видове застраховки от приложното поле на мерките по ЗМИП би било силно препоръчително и пропорционално, доколкото видимо не се явява необходимо да се извършва комплексна проверка при сключване на договори за горепосочените застрахователни продукти и при изплащане на обезщетения по тях. Следва да се изтъкне, че такъв подход към посочените видове застраховки ще и в съответствие с параграф 57 от Насоките на FATF за базирания на риска подход в животозастрахователния сектор.

➤ Да отпадне или да се прецизира чл. 17, ал. 3 от сега действащия ЗМИП, тъй като тази разпоредба е неприложима на практика за застрахователните дружества.

➤ Да се въведат промени в чл. 30, ал. 1, т. 1 от сега действащия ЗМИП, като се създаде нормативно възможност за прилагане на опростена комплексна проверка при животозастрахователните договори, независимо от размера на премията и вноските.

Надяваме се становището ни да бъде взето предвид в хода на работата по законопроекта, като оставаме на разположение за допълнителни становища и коментари, при преценена необходимост.

С уважение, /п/

Константин Велев,

представител на ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД,
председател на УС и представляващ

